

Szakács István Péter

HAMU ÉS SZÉL

Két lány és két fiú ült vele szemben a fürkében. Vakációzó diákok lehettek. Szerelmespárok. Színes póló volt rajtuk, kifakult, beszakadt farmer. A lányokon rövidszárú. Hosszú, fehér combjaik kihívóan világítottak a fürke félhomályában. Furcsa, idegen nyelven beszélgettek. Elnyújtott, dallamos hangon, mintha valami végeérhetetlen litániát kántáltak volna, be nem állt a szájuk. Egy szót sem értett belőle. Hosszú időn át figyelte őket, vajon mitől lehetnek úgy beindulva. Mert fiatalok, s azt hiszik, a baj örökre elkerüli őket, hagyott fel végül a haszontalan időtöltéssel, és tüntetően kifelé bámult az éjszakába. A sziklás hegyvonulatok alvilági szörnyekként sötétlettek a láthatáron. A kavicsok pikkelyezte síkságon sekély folyóvíz fodrozódott. Kusza koronájú fák rajzolódtak ki feketén a holdkorong hályogos fényében. Mintha egy örült festő látomásába tévedt volna, nézte, sokáig nézte ezt a vad, vigasztalan vidéket. Aztán hátradől a műbőrborítású ülésen, s hagyta, hogy a fiatalok kántáló hangja álomba ringassa. A fékezésre riadt föl. Földszintes betonépületek felé döcögtek. A határország barakkjai voltak. Pontosabban, ami megmaradt belőlük egy hajdani, örökkévalónak hitt birodalom végvidékén. Vak ablaküregek, korhadt ajtókeretek, beszakadt tetők. A repedezett falakon kiszáradt folyondárok feketélltek. Mögöttük a megrokkant óratorony sötéten meredt az égre. Csak az irodában égett a villany. A neonfény kékesen rezgő rácsokat rajzolt a kicsorbult peronra. A szerelvény csikorogva megállt. Zömök, kopott egyenruhás férfi lépett a fürkébe. Szögletes arcán maszkként feszült a bőr, rövidre nyírt, fekete haját acélszürke szálak érezték.

- Passport, please - morogta alig hallhatóan. Az útlevelek láttán gépiesen bólintott, s kihátrált az ajtón.

Mintha futószalagon gyártották volna le őket, nézett utána, az a másik is ilyen volt sok évvel ezelőtt. Csak a tekintete különbözött. Horogként akaszkodott beléjük. Elkérte, s hosszasan tanulmányozta vadonatúj úti okmányaikat. Még azét az aprócska öregasszonyét is, aki elhagyott rongykupacként sötétlett a fürke sarkában. Tekintete a határőr nyitott pisztolytáskájára tévedt.

- Ugye azért nem fog lelőni - bújt hozzá Adrienn, mintha a gondolataiban olvasott volna. A lány álomillatú lehelete a nyakán repdesett.

- Nyugi - ölelte át szorongását leplezve. - Mi nem vagyunk szökevények.

A fiatalok önfeledt nevetésére föleszmélt. Biztosan rajtam szórakoznak, kapta el a tekintetét róluk zavartan. Szakadozott útlevelét visszacsúsztatta levéltárcájába, s újból az ablak felé fordult. A peronon árnyak tűntek föl, sötét egyenruhás vasutasok. Föl-alá imbolyogtak a töredezett betonsávon, kiáltásaik tompán visszhangoztak az éjszakában. Aztán, mintegy vezényszóra, elnéptelenedett az állomás, sűrű csönd szövődött köréjük. Mi lenne, ha itt leszállnék, gondolta. Felülnek egy szemből jövő járatra, s egy nap múlva már otthon is lehetnék. Miközben önmagával viaskodott, meglódult a szerelvény. Magas, düledező szögesdrótkerítés kapuján haladtak át. A rozsdá alvadt vérként virágzott rajta. A vonat felgyorsult. Raktárak, benzinkutak mellett száguldottak el. Itt-ott rikító reklámok lüktettek az éjszakában. Aztán feltűnt az első nagyobb település a láthatáron. A fiatalok szedelőzködni kezdtek. Csomagjaikat kicipeltek a folyosóra. Az alacsonyabbik lány maradt utoljára. Mielőtt kilépett volna az ajtón, rámosolygott. A vonat befutott az állomásra. Látta, amint a fiatalok sorra leugrálnak a vagonból, egymásra segítik hátizsákjaikat, és szapora léptekkel elindulnak a kijárat felé. Egyedül maradt ütött-kopott, fekete kofferével.

A levelet egy hete kézbesítette a postás.

- Itt írja alá - mutatott a köpcös, kopasz férfi az átvételt igazoló nyomtatvány aljára.

Ott álltak egymással szemben a konyhában. A rádióban halk zene szólt. A reggeli kávé illata még érződött a levegőben.

- Valami félreértésről lehet szó - meredt gyanakodva a sárga borítékra. - Mindenfélét bedobnak a postaládamba. Hirdetéseket, szórólapokat, ismeretlen személyeknek címzett számlákat.

- De ez ajánlott levél, s magának küldték, uram - erősködött a postás.

- Tessék, ha annyira akarja - firkantotta alá bosszúsan a nevét. - Legfennebb a szemétkébe dobom.

Megmagyarázhatatlan nyugtalanság fogta el, amint a konyhaasztalon hagyott borítékot nézte. Már évek óta nem levelezett senkivel. Belefáradt a semmitmondóvá szegényült szavak szertartásos ismételtetésébe. Magányosan élt Sarkantyús utcai házában. Kertészkedett, olvasgatott, színházba járt, bérlete volt az Édenkert Wellness Központba. Igyekezett kihasználni a nyugdíjas élettel járó előnyöket, testtel, lélekkel ráhangolódni a bizonytalan időtartamú öregkorra. Mindez átvillant rajta, miközben a feladóra meredt. A levelet a Szent Lázár Öregotthon igazgatója, Fischer Domokos küldte. Mi a fenét akarhat tőlem, töprengett dühösen. Végül csak föltépte a borítékot. A finom, víznyomásos levélpapírra írt sorokból egyetlen szó ugrott eléje: *Adrienn*.

A lány tizenkettedikben került a megyeszékhelyről az osztályukba. Már az első napon kinézte magának. Pedig nem is volt olyan szép. Legalábbis nem abban az értelemben, mint a *Playboy* dögös nyuszkái, akiknek a pucér fotóival – a többi bentlakó fiúhoz hasonlóan – kitapétázta kollégiumi bádogszekrényének belsejét. *Adrienn* vékony, aprócska lány volt. Kecses, bájos, törékeny. Válláig érő, ezüstbe játszó szőke haja körbefogta szív alakú arcocskáját. Nagy szeme szürkés-kék ragyogású volt, vékony orra enyhén ívelt, az ajka finoman metszett. Tenyéryni mellei alig rezdültek a világoskék egyenblúz alatt, térdig érő, meggy színű szoknyája illedelmesen simult a fenekére. Éjszakánként az amerikai szexlap csábos pózokba merevedett, begyes szépségei helyett már a búbajos, kis *Adrienn*t képzelte maga mellé a hatágyas fiúháló füllede, kimondatlan vágyaktól ragacsos sötétjében. Ha pedig napközben meglátta valamelyik fiú társaságában, szíve a féltékenységtől fájdalmasan összeszorult, szédült, alig kapott levegőt. Pedig csak viccelődtek, hétköznapi dolgokról beszélgettek vele. Ő azonban még erre sem volt képes. Ha nagy ritkán mégis meg merte szólítani *Adrienn*t, jó előre kigondolt, laza, magabiztos mondatok helyett hebegett-habogott, s gyávaságát átkozva menekült a lány rácsodálkozó tekintete elől.

– Fingotok sincs, hogy milyen a kis csaj – vigyorgott Endi rejtélyesen, amikor először szóba került *Adrienn*.

– Miért, neked van? – törölgette sokdioptriás szemüvegét aggályosan Máté, az osztály első tanulója.

– Még szép – vágta rá a barna, tagbaszakadt fiú. – Az efféléknek nem magatok fajta nyálás alakok kellene, hanem tapasztalt férfiak,

akik jól megdugják őket. Mert a szavaktól ugyan begerjednek, de nem lélegülnek ki a nők.

Endi két évvel idősebb volt náluk. Több iskolából is kirúgták már, s úgy gondolta, zűrös előélete feljogosítja arra, hogy osztogassa nekik az észt. Kedvenc témája a csajozás volt. A női lélek és anatómia megkérdőjelezhetetlen szakértőjeként hódításai legintimebb részleteit is megosztotta velük.

- Adrienn hétféteken a Kornis Dániel utcába jár bulizni - hunyorított sokatmondóan. - Diszkó után egymás közt postázzák a pasik...

A Kornis Dániel utca a régi újságok fényképes beszámolóí szerint valaha a város legelőkelőbb részének számított. A századforduló álomszerű stílusában épített kertes házaiban nemes famíliák, gazdag kereskedők, jó nevű orvosok és ügyvédek laktak. Mielőtt nyoma veszett volna, sokáig itt élt a vármegye hispán álneveken publikáló írója is, kinek kifinomult iróniája, bravúros jellemrajzai, sejtelmes atmoszférájú, nyugtalanító titkokkal átszőtt történetei ámulattal töltötték el az álmodozásra és borzongásra hajlamos olvasókat. A kommunisták hatalomra jutásával e patinás utca élete is megváltozott. A családokat kitelepítették, munkatáborokba hurcolták, vagy bebörtönözték. Helyükre a párt vezető beosztású káderei, katonatisztek és belügyisek kerültek, akik nem becsülték meg a szép békeidők kifinomult környezetét. A szóbeszéd szerint többen is arra panaszkodtak, hogy a letűnt világ materialista világnézetet semmibe vevő kísértetei éjjelente megzavarják az álmukat, trágár szavakat sugdosnak a fülükbe, szellemnyelvüket öltögetve csúfolódnak velük. Miért is vigyáztak volna ezek a szocializmus építéséhez messzi földről iderendelt, műveletlen idegenek arra, ami lépten-nyomon a feledésre ítélt múltra emlékeztette őket? Hagyták, hogy az enyészet tegye a dolgát. A kerteteket benőtte a gaz, a házak faláról lekopott a festék, hullott a vakolat. A megrongálódott homlokzatokról torz tündérek, arctalan démonok, csonka szárnyú angyalok meredtek a járókelőkre. Mire a város új vezetői népes családjaikkal végre átköltözhetek a város túlsó felében számukra tervezett, összkomfortos blokklakásokba, az utca már csak árnyéka volt hajdani önmagának. A gazdátlanul maradt, romos épületek többségét bérbe adta a városi tanács. Néhányat viszont felújítottak. Ezek egyikében működött a Che Guevarra Ifjúsági Központ, ahol tudományos köröket szerveztek, hazafias filmeket vetítettek, a szocialista embertípus fel-

sőbbrendűségéről tartottak előadásokat a fiatalságnak. A hét fénypontja azonban kétségkívül a szombat esti diszkó volt. Ő pár évvel az ifjúsági központ átadása után került föl vidékről a kollégiumba, s hitetlenkedve hallgatta a végzős fiúk beszámolóit a táncparketten vonagló lányokról, a szeparékban egymásba gabalyodó párokról, az emeleti helyiségekben tartott üvegforгатásos vetkőzésekről. Arról, hogy zárás után a bevállalós csajok gyanús egzisztenciájú alakok társaságában a szomszédos házak rossz hírű albérleti szobáiban kötnek ki.

Endi szavai nem hagyták nyugton. Mi van, ha igazat mond? Hétfő reggelente szorongva leste a lányt, a szombat éjszakai bulik szennyes nyomait kutatta rajta, de semmi gyanús jelet nem talált: Adrienn arca üde volt, bőre hamvas, tekintete tisztán fénylett.

A fülke ajtaja megnyikordult. A zajra felkapta a fejét. Napbarnított arcú, kortalan külsejű férfi nézett be, s már ment is tovább. Még várt egy darabig, aztán, hogy senki sem jött a fiatalok helyébe, végigdőlt az ülésen, lábát maga alá húzta, s lehunyta a szemét. A kerek zakatolását egyre távolabbról hallotta, az éles csattogást hullámok lágy neszezése váltotta föl. Keskeny betonhídon állt, tűzött a nap, a lent folydogáló patak áttetsző vizén virágszirmok fehérlettek. Könnyűnek, gondtalannak érezte magát, nem cserélt volna senkivel a világon. A patak vize azonban hirtelen megáradt. Zavaros hullámai magukkal ragadták a virágszirmokat. Mind odavesznek, nyilallt beléje, s már gázolt is utánuk. Mozdulatai kétségbeejtően lelassultak a hűgyszínű áradatban. Tehetetlenül figyelte, mint tűnnek el a remegő szirmok az iszapos vízben. Az utolsó pillanatban sikerült egyet elkapnia: bársonyos tapintású lepke verdesett az ujjai között. Riadtan elengedte. A lepke fölkerengett a fényben, ő meg alámerült a patak vizében. Levegő után kapkodva ébredt. Az álombeli rettenet utórezgései még ott lüktettek a mellkasában. Tett néhány bizonytalan lépést a fülke szűk terében, hogy lecsillapodjék, majd visszaruskadt a helyére. Hajnalodott. Ezüstösen csillámló pára takarta a tájat. Pár nappal ezelőtt nem gondolta volna, hogy még egyszer látni fogja ezt az éjszaka burkából lassan kifesző hajnali világot. Hogy egy levél miatt történik vele mindez.

Megkövülten állt a kerek konyhaasztal mellett. Többször is elolvasta a levelet, míg végre megértette. Pedig ennél egyértelműbb nem is lehetett volna. Adrienn két hete elhunyt a Szent Lázár Öregotthonban.

Utolsó kívánsága az volt, hogy menjen a hamvaiért. A papírlap megrezzen a kezében.

A Szent Lázár Öregotthon alig harminc kilométernyire volt a várostól, egy havasalji faluban. Még soha nem járt ott, csak az újságban olvasott róla. Alkonyattájt szállt le a buszról a falu központjában. Tanácstalanul nézelődött. A dombhátak fölött parázslott az égbolt. Szénával megrakott szekerek imbolyogtak a vörösen vibráló fényben. A kocsmá előtt, hosszú deszkaasztalnál gyűrött arcú férfiak ittak. Néhány mezítlábás gyerek egy csapzott szőrű, szürke kutyát hajkurászott a világháborús emlékmű körül. A ferde templomtorony óráján a másuk hat órát mutattak.

- Az csak egy festett óra - szólta oda az asztaltól egy tagbaszakadt férfi. A hangja rekedt volt, seszínű, lekonyult bajuszán sörhab fehérlett.

- Nem jelzi az idő múlását. Az idő különben is csak a képzeletünkben létezik - kacsintott cinkosan.

- Ne törődjön Mózsival! - vihogott a szomszédja, egy kopasz emberke. - Nincs ki mind a négy kereke.

- A ráncok, az ősz hajszálak, a megereszkedett bőr mind csak látszat. Isten tréfája. Nem szabad komolyan venni - legyintett lapátkezeivel a férfi. - Örökre fiatalok maradunk. Az angyalok megsúgták nekem.

- Merre van az öregotthon? - lépett közelebb az asztalhoz, mintha egy szavukat sem hallotta volna.

- Itt nincs semmiféle öregotthon - rázta meg a fejét rosszallóan a nagydarab férfi. - Hát még mindig nem érti?!

- A kastélyt kérdezi? - vágott a társa szavába a cingár emberke. - Fent van az erdő szélén. Menjen csak tovább ezen az úton, a harmadik kanyar után már látni fogja - magyarázta készségesen.

A keskeny földút szürkére vásott faházak közt kanyargott. A kapuk előtt, földbe süppedt padokon vénasszonyok gubbasztottak. Fekete fejkendőjük alól bogáncsként tapadt rá a tekintetük. A fogatlan szájak némán mozogtak, mintha imát vagy átkot mormoltak volna.

A Szent Lázár Öregotthon valójában egy takaros felújított, régi udvarház volt. Fehérre meszelt kőépület, háromszögű homlokzattal, tágas terasszal, gondozott kerttel. Sűrű fenyőerdő sötétlett mögötte.

- Mózsitól nem kell tartani - mosolyodott el Fischer Domokos. - Szelíd, művelt ember. Egyike a múlt rendszer áldozatainak. Lelkész volt egy környékbeli faluban, nagyra tartották a hívei. Aztán valami

zűrös ügybe keveredett, és félholtra verték a Securitate emberei. Azóta ilyen.

Öblös, fekete bőrfotelben ült, szemben az igazgatóval. A magas, gyér hajú férfi halkán, megnyugtatóan beszélt. Szürke, halszálka mintás öltönyt viselt, fehér nyersselyem inggel, lángvörös nyakkendőjén aranypikkelyes kígyót mintázó nyakkendőű fénylett.

Maga sem tudta pontosan, miért hozakodott elő a kocsmá előtt történetekkel. Talán, hogy késleltesse azt, amiért jött. Hogy erőt gyűjtsön hozzá. Mert amint az antik bútorokkal berendezett irodába lépett, azon nyomban elbizonytalanodott, már-már meghátrált.

- Jól tette, hogy eljött - szólalt meg újra az igazgató, mintha olvasott volna benne. - A művésznő igazán figyelemre méltó jelenség volt. Finom, törékeny, kedves. Még öregen is szép.

- A művésznő? - értetlenkedett. - Hogyhogy művésznő?

- Hát nem tudta? - nézett rá csodálkozva az igazgató. - Adrienn táncosnő volt. Külföldön élt, betáncolta a fél világot - mosolyodott el halványan. - Én ugyan nem láttam, de azt mondják, úgy mozgott a színpadon, mint aki nem erről a világról való. Vagy mintha valami varázslatos lábbelit viselt volna, akárcsak a mesékben...

Az ezüstszínű szandál, tisztán látja. Ott áll a főtéri cipőüzlet előtt, és a kirakaton át figyeli, amint Adrienn rövid, fehér ruhájában a széken előrehajol, hogy lábszárára igazítsa a szandál pántját. Aztán feláll, a tükör elé lép. A bőrre simuló fénylő pánt kiemeli lába kecsességét, meztelenségét. Igen, határozottan kurvássá válik tőle, s ettől ő még jobban beindul. A lány hirtelen hátrafordul, inti, hogy menjen be. Én?!, rebben a tekintete, s érzi, hogy a vér az arcába tolul. Belép az ajtón, elindul feléje. Nem tudja, mit fog mondani neki. Talán szavak sincsenek hozzá. Csak megy révetegen, mintha álmodná az egészet.

- Neked is tetszik? - fürkészi Adrienn az arcát, amint esetlenül megáll előtte. - Megvegyem?

- Olyan kurvás - szalad ki a száján. - Hát persze.

- Akkor jó, már rég kinéztem magamnak - mosolyodik el Adrienn, és a pulthoz megy fizetni.

Nem érti, hogyan mondhatott ilyet. Hányszor olvasta már, hogy a nőknek hazudni kell. Endi is ezt hajtogatja. Ez a biztos recept. A kulcs a szívükhöz.

- Jössz? - toporog mellette Adrienn.

Mennek egymás mellett az utcán. Szeme sarkából látja az ezüstszínű szandált. Adrienn formás lábfejét, finoman domborodó bokáját, lábszára, combja fehér villanását.

- Bocsáss meg – szólal meg tétován. – Nem akartalak megbántani...
- Tudom – mosolyog rá a lány. – Te nem bántanál meg soha...

Mennek szóltanul tovább. Kezüik lépteik ütemére összeér, szétválík, egymásba kulcsolódik. Értzi Adrienn tenyerének melegét, ujjainak bársonyos szorítását.

- Jöjjön át velem a kápolnába – törte meg a varázst az igazgató kenetteljes hangja. – Essünk túl rajta minél hamarabb...

- Még nem...? – kapta föl a fejét riadtan.

- De igen – vágta rá az igazgató. – Nyugodjék meg, a művésznőt már a levelem megírása előtt elhamvasztottuk. Így járunk el azokkal, akiknek nincsenek rokonaik. Ők itt maradnak a kápolnában. Azt szerettük volna, hogy a művésznő is – sóhajtott ájtatosan. – Ő lett volna gyűjteményünk legértékesebb darabja, ha szabad így fogalmaznom. Neki viszont az volt az utolsó kívánsága, hogy vigye el innen. El sem tudja képzelni, milyen nehezen találtunk magára...

A kápolna a kert végében állt. Kicsi, fehér épület, színes kavicsokkal felszórt ösvény vezetett az ajtajáig. Kétfelől, a pázsiton, szabályosan elrendezett nyugágyakon beomlott arcú, roskatag testű asszonyok és férfiak heverték. Kéttucatnyian lehettek. Üveges tekintetük a semmibe révedt. Egy fehérköpenyes ápoló a közeli filagóriából felügyelte őket.

- A nyugtatóktól ilyenek – magyarázta az igazgató. – Ez a legjobb, amit velük tehetünk. Tiszta fejjel folyamatos gyötrellem lenne az életük.

Adrienn is ilyen volt?, akarta kérdezni, de az igazgató újból megelőzte.

- A művésznőt nem kellett gyógyszerezni. Magánál volt az utolsó pillanatig.

A kápolna vaspántos ajtaja nehezen nyílt. Bent fojtogató dohszag terjengett. Az örökmécs parányi lángja lilán sercegett a félhomályban.

- Íme, a mi kis házi kápolnánk – gyújtotta föl az igazgató a villanyt.
- Kora középkori építészeti remek. Kész csoda, hogy épségben átvészelte a történelem viharait.

Az ünnepélyes hang hallatán díszes berendezésre számított, aranyozott szobrokra, a mennyek országát ábrázoló, színes freskóra. A szűk helyiségben azonban csak egy megfeketedett faoltár és három gyalutlan deszkapad szomorkodott. Körben a penészfoltos falon apró

kőtáblák sorakoztak az elhunytak nevével, születési és elhalálozási dátumukkal.

- Ennyi marad az emberből – követte tekintetét az igazgató. – Betűk és számok. S mögöttük maréknyi hamu. Vagy még ennyi sem – fordította ki színpadiasan a két kezét.

Talán ez a könnyednek szánt mozdulat okozta, az üres tenyerek hivalkodó felmutatása, hogy hirtelen elege lett az igazgató ájtatos szövegezéséből.

- Igaza van, essünk túl rajta minél előbb! – mondta. A hangja fakó volt, mint a falakra vetülő villanyfény.

Az igazgató térült-fordult, s már hozta is az urnát az oltár mögül.

- Kitűnő fémötvözet – áradozott. – Eltart a világ végéig is.

- Biztos, hogy az övé? – lépett hátra önkéntelenül.

- Micsoda kérdés! – mutatott az igazgató az urna oldalára gravírozott betűkre. – A művész akarta, hogy így vessük rá a nevét. Pár héttel a halála előtt kaptam a mintát tőle. Akkor beszélt a kettejük közti kapcsolatról. Nem ismeri föl a kézírását?

- De igen – vágott az igazgató szavába. – Mehetünk.

A nyugágyak már üresek voltak. Egyik-másik mellett gyógyszeres dobozok, infúziós zacskók, injekciós fiolák heverték a földön. Az irodában olvasatlanul aláírta az eléje tett hivatalos papírokat.

- Tessék – nyújtotta át az urnát ünnepélyesen az igazgató. – Most már törvényesen is a magáé.

Milyen könnyű, gondolta, miközben a táskájába tette. Mintha semmi sem volna benne.

A folyosón kövér, egyenköpenyes nő állította meg.

- Hát mégis eljött? A művész sokat mesélt magáról – hajolt hozzá bizalmasan. Lehetően enyhe áfonyalikőr illata volt. – A lelkemre kötötte, hogy ezt a levelet adjam át magának – nyomott a kezébe egy fehér borítékot. – Azt mondta, élet-halál kérdése, hogy megkapja. Tegye el gyorsan! Ebből majd mindent megért.

A levél a kabátja belső zsebében lapult, felbontatlanul. Útközben többször is megtapogatta a lenvászon szöveten keresztül, hogy újra és újra meggyőződhessen a létezéséről. Úgy döntött, csak *akkor* olvassa el. Úgysem változtathat már a törtéteken. Miközben az előtte álló napon tőprengett, fölszállt a hajnali pára. Virágzó oleander bokrok mellett száguldottak. Ha nincs a rögzített ablaküveg, akár meg is

érinthette volna a légörvényben borzongó lila, vörös, rózsaszín szirmokat. A narancs- és olajfaligetek fölött, a sziklás domboldalakon körkörösén épített települések tűntek föl. Egymás fölé magasodó, ódon kőházak, közepén szögletes templomtoronnyal. Távolabb, a temetőkeretek fehér sírkövei között ciprusok meredtek sötéten az égre. Akár egy képeslap, gondolta. Ezer éve ilyen itt minden, csak az emberek cserélődtek ki időközben. Vagy talán ők sem, s a sírkeretek a festői dekoráció részei csupán. Lehet, hogy mégiscsak Mózsinak van igaza, s az idő agyunk rémszüleménye csupán. Aztán meglátta a tengert: a víz ezüstös lávaként fénylett a láthatáron. Órájára nézett: még öt perc, és megérkezik. A csomagtartóból leemelte a bőröndjét. Érezte, amint a ruhák közé tett urna elmozdul benne.

Csak ő szállt le az állomáson. A váróteremben alig voltak egy páran. Rikító rongyokban pávázó turisták, hatalmas csomagokkal körülbástyázva. Megállt a falra akasztott térkép előtt, nézte a falucska sárgával jelzett, tekervényes sikátorait, a tenger tintakék foltját, aztán kilépett a reggeli ragyogásba. A kijáráttal szemközt fehér ruhás aggastyán ült egy platánfa árnyékában. Hullámos ősz haja a válláig ért, arcát ezernyi ránc rovátkolta, tekintete világtalanul homálylott mély szemgödrében. Ütött-kopott gitár volt mellette, a fa törzséhez támasztva. Közelebb lépett hozzá, aprópénzt dobott a lábához tett pléh dobozba. A fémes koccanásra az aggastyán megelevenedett, a gitár után nyúlt. Egy ideig figyelte, mint botladoznak a csontos ujjak a húrokon, aztán továbbindult. Már a tér túlsó oldalán járt, amikor felismerte a tétován kerengő dallamot. *My friend the wind will come from the hills, When dawn will rise, he'll wake me again, My friend*¹... énekelte a vak aggastyán nyikorgó hangon, mintha évezredek óta nem nyitotta volna ki a száját.

...*the wind will tell me a secret*²... Demis Roussos lágy, érzelmesen rezdülő hangja betöltötte a félhomályos helyiséget. A lemez alig sercegett. Ez a dal vezette hetek óta a nyugati toplistákat. Naponta többször is bejátszották a Luxemburg Rádióban, hétvégeken pedig a Szabad Európa Rádió kívánságműsoraiban küldözgették egymásnak a szerelmesek. Összefonódott párok imbolyogtak körülöttük a táncparkett félhomályában. A Che Guevarra Ifjúsági Központ diszkója zsúfo-

1 Barátom, a szél, a dombok felől érkezik, Hajnalban újból fölébreszt, Barátom...
2 ...a szél egy titkot mond nekem.

lásig tele volt ezen az estén. Május utolsó szombatja volt. Két hét múlva kezdődtek az érettségi vizsgák.

- Mintha rólunk énekelne - fonta Adrienn a karját a nyaka köré. A hajából friss samponillat áradt.

- Igen - szorította magához a lányt. Érezte, mint süt a bőre a vékony blúz alatt. *My friend the wind will say she loves me. And me alone, and me alone*³...

Kapcsolatukat kezdettől fogva Adrienn irányította. A szerelem apró, meghitt jeleivel igazította magához nap mint nap. Ő pedig boldogan fogadta el a játékszabályait, vetette alá magát a lány gyöngéd akaratának. A hátsó padból melléje ült az első sorba. Úgy vágatta le a haját, ahogyan ő kérte. Adrienn választott számára inget és öltönyt a közelgó ballagási bálra. Hétvégeken már nem utazott haza szülőfalujába, gyerekkora önfeledt paradicsomába; a kollégiumban maradt a lánnyal, aki látni sem akarta a szüleit, mert elege lett az anyja örökös hisztizéséből és az apja ellentmondást nem tűrő parancsolgatásából. Ilyenkor naphosszat a Kornis Dániel utcában kószáltak. A pusztulásra ítélt múlt színterei mintha megsokszorozódtak volna előttük, szerelmes bolyongásaik során mindig láttak valamit, ami beindította a képzeletüket. Különös lényekkel, titokzatos ábrákkal díszített kapukat és házakat, elhagyatott kerteket, hol hófehér márványszobrok fulladoztak a bujázöld bozótban. Mindegyikhez találtak történetet. Vidámat vagy szomorút. Hátborzongatót vagy szívmengetőt. Megrázót vagy szórakoztatót. Mikor merre vitte őket a szavak sodra. Különleges játék volt ez, a legszebb, amit valaha kitaláltak. Máskor az itt élő idős házaspárok sorsát próbálták megfejteni. Azt a rejtélyes folyamatot, melynek során ezek az emberek az idő hullámverésében egymáshoz csiszolódtak. Szeretnék megöregedni veled, sírta el egyszer magát Adrienn egy elaggott, aprócska pár láttán, s ő a madárcsontú öregek kifakult tekintete előtt a lány könnyeit törölgetve örök húséget fogadott neki. Szombat esténként a Kornis Dániel utcai diszkóba mentek, s a lassú, érzelmes számokra egymásba feledkezve táncoltak. Arról azonban, hogy mi lesz velük a tanév vége után, soha nem beszéltek. Olyan valószerűtlennek tűnt, hogy véget érhet, ami épphogy elkezdődött, hogy igazából nem is hitte el. Meg aztán fogalma sem volt, hogy mihez kezd

3 Barátom, a szél azt mondja, hogy ő szeret engem. Csak engem, csak engem... (Demis Roussos: *My friend the wind...*)

majd. Adriennen kívül semmi sem érdekelte. Kétségbeesetten kapaszkodott a lányba, mintha ketten ellenállhatnának az idő irgalmatlan áramlásának, s egy örökké tartó jelenben élhetnének a világ végezetéig.

- Gyere - húzta magával Adrienn a dalt követő zajban. - Valami fontosat akarok mondani neked.

Átfurakodtak a tömegben, és kiléptek a fülledt, májusi éjszakába. A bejárati lámpa közelében kisebb csoport ácsorgott. Endi is köztük volt.

- Már csak ti hiányoztatok - lépett eléjük. Kentet szívott, az édeskés füst körülengte őket. - A nagybetűs szerelmespár - mérte végig őket kihívóan.

A hirtelen beálló csendben a szavai valóságként tisztán csengtek. Szívott még egyet a cigarettából, aztán a földre dobta, eltaposta.

- Ma Ciprián úr vendégei vagyunk. Kurva jó piája van, gyerekek.

A csoportból kivált egy alak, s pár lépést tett feléjük. Szikár, középtermetű férfi volt. Ötven év körüli. Hátrafésült fekete haja brillantintól csillogott. A lámpafény élesen kirajzolta kemény vonásait, a szeme körül szétrajzó szarkalábakat. Fekete farmernadrág volt rajta, dzsekije alatt kihajtott gallérú vérvörös ing virított.

- Csak az jöjjön, aki akar! Nem kötelező lazítani - szegezte rájuk átható tekintetét. Enyhe idegen akcentussal beszélt. Szája sarkában kesernyés mosoly bujkált.

Körbefogták őket, a társasággal sodródtak. Magas, kovácsoltvas kapunál álltak meg. A rozsdafoltos rácsokon túl kiszáradt rózsabokrok meredeztek kuszán a holdfényben.

- Megérkeztünk - mutatott a férfi széles mozdulattal a kert mélyén derengő épületre. - Azt mondják, valaha itt lakott az utca névadója. - Állítólag széltében-hosszában bejárta a világot, s csak azért jött haza néha, hogy újból útra kelhessen.

Az emeletes, lapos tetejű villa eddig valahogy elkerülte a figyelmüket. A kapuból egészen jól nézett ki. Középről viszont úgy, mint a környék többi lerobbant háza. A fehér festék szürkévé koszolódott rajta. Homlokzatán csonka kőszirének szomorkodtak. Kör alakú ablakai a hajók kajütablakaira emlékeztettek.

- Mint egy zátonyra futott yacht - szorította meg Adrienn riadtan a kezét.

- Bravó - nevetett a vendéglátójuk szárazon. - A kis hölgy fején találta a szöveget. Irány a fedélzet!

A fedélzet a tetőterasz volt. Az előszobából keskeny csigalépcső vezetett a magasba. Lábuk alatt a korhadt deszka vészesen ropogott. Fent a derékmagasságú korlát közelében hosszú asztal terpeszkedett tucatnyi bádogszékkal körülvéve. Az asztalon hatágú ezüst gyertyatartók álltak alvadt vérszínű gyertyákkal.

- Foglaljatok helyet! - váltott tegezésre Ciprián úr, és meggyújtotta a gyertyákat. - Örvendek, hogy elfogadtátok a meghívásomat - hajolt meg aztán feléjük szertartásos udvariassággal. - Köztetek végre én is fiatalnak érezhetem magam.

Ők ketten az asztal szélére kerültek. Helyükről a Kornis Dániel utca felső végére láttak. A romos katedrális köcsipkés körvonalai feketén rajzolódtak ki a láthatáron.

- Boldogok a lelki szegények, mert övék az öntudatlanság országa - követte tekintetüket a vendéglátójuk csúfondárosan mosolyogva, s hasas üvegpalackot tett az asztalra.

- Maga csak gúnyolódni tud? - szaladt ki a száján, de a teli üveg láttán kitoró lelkes hangzavar elnyomta szavait.

Közben poharak is kerültek. Ciprián úr színültig töltötte valamennyit a borostyánfényű folyadékkal.

- A soha vissza nem térő pillanat varázsára - emelte magasba poharát.

Tüzes, ismeretlen fűszerekkel ízesített ital volt. A fejébe szállt, pedig csak éppen hogy belekortyolt Adrienn-nel. A társaság többi tagja fenéig ürítette a poharát. Ciprián úr újra töltött. A szesz megoldotta a nyelveket. Egymás szavába vágva beszélgettek, hadonásztak, nevetgéltek körülöttük. Hűvös szellő kerekedett. A gyertyák rebbenő világánál mintha fonnyadtá aszalódtak volna az arcok.

- Menjünk innen! - bújt hozzá fázósan Adrienn.

Leosontak a teraszról. A rozoga falépcső melletti ajtó tárva-nyitva állt. A lepusztult helyiségben elnyűtt szalmaszák hevert. Koszos huzatából tüként hegyesedtek ki a szalmaszálak. Üres üvegek, széttaposott csokisdobozok és cigarettacsikkek borították körülötte a padlót. Két hasonló szobába is betévedtek, míg végre rátaláltak a kijáratra. Közben teljesen kitisztult a feje. Már az utca végében jártak, amikor mintha a nevüket hallották volna tompán visszhangzani az éjszakában.

Átszaladtak a kihalt főtéren, a sarkon magasodó kollégium felé. Csak a nevelő szobájában égett a villany, az első emeleten. Az épület mögé kerültek, bemásztak az udvar felőli nyitva hagyott ablakon, végigsiettek a folyosón a lányhálóig vezető lépcsőig.

- Eljössz velem? Most, hogy egyedül maradtunk, végre megbeszélhetjük - szólalt meg Adrienn. A hangja feszülten rezgett a félhomályban.

- Igen - vágta rá kapásból.

- Még nem is tudod, hogy hova - mosolyodott el a lány.

- Hova?

- Messzire.

- Mégis milyen messzire?

- Mint a mesékben...

- Az Óperenciás-tengeren is túlra?

- A vasfüggönyön is túlra. Egy kis olaszországi faluba, a Földközi-tenger partjára. Kislánykoromban már voltam ott egyszer a szüleimmel. Akkor még jól megvoltunk egymással.

- S mégis hogyan? Kizárt dolog, hogy útlevelet kapjunk. Csak a kiváltságosak mehetnek Nyugatra.

- Az apám ügyvéd, befolyásos ember - magyarázta Adrienn. - Az útlevelesztály főnöke az évfolyamtársa volt az egyetemen. Azt mondta, simán el tudja intézni velem. Nem ellenőriznek le, nem rendelnek be kihallgatásra. Itt vannak nálam az útlevel igényléséhez szükséges űrlapok. Holnap kitöltjük, a többi az apám dolga. Egy feltétele van csupán - rebhent meg a tekintete. - Csak akkor mehetünk, ha sikerül az érettségünk. Ígérd meg, hogy tanulni fogsz!

- Esküszöm - ereszkedett térdre, ünnepélyes arcot vágva. - Bár a biztonság kedvéért a vizsgáztató tanároknak is szólni kéne.

- Ne hülyéskedj, ez most komoly - nézett rá elhomályosuló tekintettel a lány, s két tenyerébe fogva az arcát, gyengéden megcsókolta. Aztán sarkon fordult, és felszaladt a lépcsőn.

A következő napok eseményei álomszerűen összefolytak. Minden olyan valóságértelmennek tűnt, mintha nem vele, nem velük történt volna. A ballagás. A bankett. Az érettségi. Tanárai komor jóslatai ellenére az élmezőnyben végzett. Néhány tizeddel maradt le csupán Adriennről. Telefonált a szüleinek, hogy minden rendben, ne aggódjanak tovább. Ekkor említette meg nekik, mintegy mellékesen, a kirándulást. Azt

mondta, néhány osztálytársával tíz-tizenkét napos túrára megy a hegyekbe. Túlságosan is bonyolult lett volna elmagyarázni nekik a teljes igazságot. Lehet, hogy el sem hitték volna. Vagy megpróbálták volna lebeszélni, nehogy bajba keveredjék.

Az eredményhirdetés utáni napon megérkezett Adrienn apja. Magas, jóvágású férfi volt. Rövidre vágott szőke haja már őszült a halántékánál. Krémszínű öltönyt, kék selyeminget viselt. Hatszögű ezüst-fekete mandzsettagombjai hivalkodóan villogtak.

- Szóval te vagy a lányom aktuális barátja - mérte végig leplezetlen rosszallással. - Adrienn-nek mindig is meglehetősen furcsa ízlése volt. De térjünk a tárgyra - nyújtotta át az útleveleket. - A jegyek is benne vannak, meg az ott-tartózkodásokhoz szükséges valuta is. Osszátok be, elég kell hogy legyen. A lányomra pedig jól vigyázz! - emelte meg a hangját. - Ha felcsinálsz, kitekerem a nyakad. Nem azért neveltem fel, hogy elcsessze az életét egy ilyen kis senkiházzal.

Már csak a szíve ki-kihagyó zakatolását hallotta a falu felső része felé kanyargó, meredek sikátorban. A hőség folyékony üveggént örvénylett körülötte. Torkát, tüdejét égette. Fojtogatta. Egyre nehezebb lett a bőröndje. Aztán már nem bírta tovább, egy ajándékbolt előtt megállt, letette a földre. A kirakat polcain sorjázó bizsuk szivárványos foltokká kenődtek szét előtte.

- De szépek - hajolt közelebb az üveglaphoz Adrienn. - Veszünk egyet nekem?

- Ezek nem valódi ékszerek - ölelte át a lányt. - Nézd, milyen olcsók.

- Mit számít? - fordult feléje Adrienn. Az arcvonásai kisimultak, a szeme derüsen fénylett. Nyoma sem volt már rajta az éjszakai gyűrődésnek. - Majd azt mondom, hogy valódi. Hogy egy vagyonba került, de te mégis megvetted nekem.

Az eladó, kövér, derús tekintetű emberke tucatnyi gyűrűt, karkötőt, nyakláncot, fülbevalót terített szét előttük a pulton. Adrienn egy aranyozott nyakláncot választott, apró, finoman kimunkált, lilacsillóságú nőszirommal.

- Csatold föl, kérlek! - nyújtotta feléje.

Az eladó széles mosollyal figyelte, mint kapcsolja össze ügyetlenkedve a vékony lánc két végét a lány nyakán, majd buzgón bólogatva jelezte, hogy ennél szebbet nem is választhattak volna.

- Köszönöm! - simult hozzá Adrienn az utcán. - Mindig eszembe fogsz jutni róla.

Tíz óra is elmúlt már. A dombtető közelében jártak, egy lépcsős, sziklába vágott sikátorban, mely oly szűk volt, hogy éppen csak elfértek egymás mellett, de még mindig nem találtak kedvükre való szállást, pedig szinte mindenik házban akadt kiadó szoba, s az árak is tűrhetőek voltak.

A ház, amelyet Adrienn képeslapgyűjteménye alapján elképzelték maguknak, a sikátor végében állt. Fehér terméskőből emelt, földszintes épület volt, nagy, zsalugáteres ablakkal. Több száz éves lehetett. A durva, egyenetlen kövekhez borostyán tapadt. Aprócska öregasszony nyitott ajtót. Csupa ránc arca felragyogott, amint a turista szótárt lapozgatva, tört olaszszággal előadták a kérésüket, s már vezette is őket fürgén az udvar virágzó magnóliái közt a ház hátsó fertálya felé. Hús, félhomályos helyiségbe léptek, frissen mosott ágynemű és levendula illata terjengett a levegőben. Az öregasszony szélesre tárta a zsalugátereket. Káprázó szemmel néztek körül a beáramló fényben. Egy ágy, egy szekrény, egy asztal és két szék volt a szoba berendezése. Nemzedékek koptatta, öreg bútorok. Az ágy fölött, megbarnult olajfestményen kamasz Madonna álmodozott.

- Carissimi, vi piace?⁴ - fürkészte arcukat az öregasszony.

- Sì⁵ - nézték egymást.

Kifizették a szoba árát. Az öregasszony a köténye zsebébe gyűrte a pénzt, bátorítóan rájuk mosolygott, s magukra hagyta őket. Az ablakhoz léptek. A kert gránátalmaíai között a tengerre láttak. Az ég és a víz szemkápráztató kékje szétválaszthatatlanul egybefolyt előttük. Lány szellő kerekedett, végigsimított a fák levelein és az arcukon.

- Tíz nap - ismételtette halkán Adrienn. - Még tíz nap.

- Valami baj van? - ölelte át.

- Semmi - siklott ki a karjai közül a lány, s már nevetett. - Fogj meg, ha tudsz!

Az ágyat és az asztalt kerülgetve, sikongva futott előle, lába alig érintette a földet. Végül, talán mert Adrienn is így akarta, sikerült elkapnia. Kifulladásig zuhantak az ágyra. A hófehér, ropogósra vasalt lepedőn egymás felé fordultak. Más volt ez, mint a kollégium kertjében

4 Tetszik, kedveseim?

5 Igen.

és séta közben a városban, az iskola folyosóin szünetekben és a hétvégi diszkóban. Más, mint a reggeli találkozások és az esti elválások. Ilyen felkavaróan közel még soha nem kerültek egymáshoz. Adrienn a mellére húzta a kezét. Érezte, mint ver a szíve a póló alatt. Becézgették, simogatták, csókolgatták egymást, észre sem vették, hogy lekerült róluk a ruha. A lány átölelte, lehelete lángoló lepkerajként szálldosott az arcán, a nyakán, a mellkasán. Adrienn fölé hajolt, de amikor megpróbált beléhatolni, a lány eltaszította magától.

- Nem lehet - hajtogatta makacsul, tekintetében vágy és riadalom homálylott. - Ha szeretsz, megérted.

Nem, nem értette meg, pedig az életénél is jobban szerette. Mintha két Adrienn feküdt volna mellette az ágyon. Az egyik tapasztalt nő, aki újra meg újra feltűzelte a vérét, a másik éretlen kislány, aki riadtan állt ellen az utolsó pillanatban.

- Látod, itt vagyok neked - bújt hozzá engesztelően a sokadik sikertelen kísérlete után. - Másként is lehet. Meglátod, jó lesz...

A gyűrött, átnedvesedett lepedőn egymás karjaiban aludtak el végül.

- Sei sicuro?⁶ - nézett rá a küszöbről csodálkozva a csinos fiatalasszony.

- Sì, sì, solo una notte⁷ - ismételte meg harmadszorra, s érezte, hogy elpirul a fiatal nő kétkedő kérdése nyomán.

A ház nem változott semmit. Minden a helyén volt. A fehér, faragatlan kövekre tapadó borostyán és a kert virágzó magnóliái. Az öreg, megkopott bútorok és az ágy fölött álmodozó, kamasz Madonna. Minden. Kivéve a fürge, aprócska öregasszonyt, donna Mariát. Valamilyik kései leszármazottja lehet ez a ruganyos testű, latin szépség, gondolta, mikor a szobában egyedül maradt. Nézte, sokáig nézte a kert gránátalmafaín túl tündöklő tengert, aztán az ágyhoz szédelgett, és kimerülten dőlt végig a feszesre húzott levendulaillatú lepedőn.

Reggelente Adrienn cirógatására ébredt. A lány mosolyogva nézte, mint nyitja rá a szemét. Te hétalvó, duruzsolta a fülébe, mi lenne, ha egyszer te ébrednél előbb. Hiába esküdözött, hogy legközelebb ő költögeti majd, Adrienn csak nevetett rajta, úgysem tudnál megelőzni, fészkelődött el a karjai között. Gyengéden s már-már tudományos módszerességgel láttak hozzá egymás testének felfedezéséhez. Nem

6 Biztos benne?

7 Igen, csak egy éjszakára.

siettek, hagyták, hogy a vágy lassan vegye birtokba őket. Többé nem próbálkozott Adrienn ölébe hatolni. A lányra bízta magát. Ő meg Adrienn nyöszörgésbe fúló szavait követve a lány selymesen fénylő bőrét, vörösén izzó mellbimbóit simogatta, csókolgatta, ágyéka lüktető kelyhére hajolt, testének felgyorsuló, szaggatott hullámszását figyelte, hogy egyszerre zuhanjanak a boldog megsemmisülés pillanatnyi örökévalóságába. Utána egy ideig egymást becézgetve feküdtek a gyűrött, verejtéküktől átítatott lepedőn, majd megmosakodtak a szűk mosdófülkében, gyorsan reggeliztek, s rohantak is a tengerpartra. *Carissimi, non sbrigatevi, la vita vi aspetta*⁸, kiáltott utánuk az öregasszony az udvaron. *Ma si, donna Maria*⁹, szóltak vissza vidáman. A falu platánfakkal árnyalt terecskéjén azonban mindig megálltak, és vásott kölyökként locsolták egymást a mohos szökökút vizével. Aztán szaladtak tovább, le a tenger ezüstösen fodrozódó tükre felé kanyargó sikátoron. Lent a part menti kicsi piacon fügét vásároltak, mindig attól a foghíjas, napbarnított árustól, aki kézzel-lábbal magyarázta nekik, hogy aki az ő portékájából eszik, az örökre szerelmes marad. Csókolózva mentek tovább. A füge édes, illatos húsa összekeveredett a nyálukkal. Gyékényüket a fodrozódó hullámok közelében terítették le. Úszkáltak, egymásba kapaszkodva ringatóztak a csillámló vízben, kergetőztek, színes kagylókat gyűjtöttek a fövényen, s fülükhöz tartva találgatták rejtjeles üzeneteiket. Jó volt tudni, hogy csak papíron számítanak felnőttek, valójában gyerekek még. Aztán végigheveredtek az átforrósodott gyékényen, lehunyták a szemüket, és ujjjaikkal egymáshoz kulcsolódva a hullámok meg-megújuló litániáját hallgatták. Körülöttük alig voltak egy páran. Pocakos férfiak és lötytyedt mellű nők. A homokban heverték lomhán, vagy állva áztatták magukat a part menti sekély vízben, s őket figyelték lopva. Vajon ilyenek leszünk mi is, néztek néha aggódalmasan egymásra, de az ég derűs kékje, a vissza-visszatérő szellő simogatása, a víz végeérhetetlenül áradó zenéje azt súgta nekik, hogy velük ez nem történhet meg. Mikor a falu zömök templomtornyában elütötték a delet, visszaindultak a szállásukra. Donna Maria már várta őket az ebéddel. Spagettit vagy sült halat adott nekik. Minden nap másfélét. Desszertként szőlővel, narancssal, gránátalmával kínálta őket, s a friss gyümölcscsel megrakott, olajfából faragott tálat otthagytá

8 Ne siessetek, kedveseim, az élet megvár.

9 De igen, Mária asszony.

nekik az asztalon. *Mille grazie*¹⁰, mosolyogtak rá, mint ahogy azért is hálásak voltak, hogy naponta tiszta, levendulavirágot illatozó lepedőt húzott az ágyukra. Szieszta után a falu zezzugos utcácskáiban sétáltak. Betértek a boltíves, középkori templomba, kíváncsian nézegették a szentek csodás életét és a pokol iszonyú kínjait megelevenítő füstös freskókat. A rozoga padokba roskadt vénasszonyok sebesen pergő imáit hallgatták, s a két kivont pallosú kőangyal által őrzött oltár közelébe merészkedve belélegezték a szentély falai közt rekedt tömjénfüst nehéz illatát. Kint aztán, az égbolt végtelen kupolája alatt, fellélegezve folytatták útjukat. Felkapaszkodtak a falu fölötti sziklás dombtetőre, s megbűvölve bámulták az elébük tárulkozó mediterrán tájat. A sötétülő égen már pislákolnak a csillagok, mire önfeledt csavargásaikról esténként fáradtan hazaértek. A kitárt ablak elé ültek, gyümölcsöt eszegettek, nézték, mint merül homályba körülöttük a világ, s fénylenek egyre élesebben a csillagok. Megvárta, míg Adrienn hozzábújva elszenderedik, aztán gyengéden ölbe vette, lefektette, levetkőztette, s addig gyönyörködött benne, amíg ő maga is álomba nem merült. Az utolsó éjszaka azonban másként történt. Még sötét volt, amikor felébredt. Először nem tudta, hogy hol van. Aztán lassan felismerte a szobát. A szekrény, az asztal, a székek önmaguk elszabadult árnyaiként, testetlenül derengtek a sötétben.

- Adrienn - suttogta szorongva. - Adrienn.

A lány összekuporodva aludt mellette. Nehezen lélegzett, arca meg-megrándult, sírt álmában.

- Ébredj már! - simogatta az arcát. - Látod, megelőztelek.

Adrienn végre felnyitotta a szemét.

- Azt hittem, már sosem ébredsz fel - mosolygott rá megkönnyeb-bülten.

- Valami rosszat álmodhattam, már nem emlékszem - bűjt hozzá a lány. A teste forró volt, mégis hideglelősen reszketett. - De jó, hogy itt vagy - bűjt hozzá.

Szóltanul feküdtek egymás karjaiban. Hajnalodott. Az ablakkeretnyi égen sorra kihunytak a csillagok. Készülődniük kellett, a vonat kora reggel indult. Megmosakodtak, felöltöztek, összecsomagoltak. Gyorsan, szakszerűen mozogtak, hogy ne fájjon annyira. Mielőtt kiléptek volna az ajtón, a küszöbről még visszaneztek. Minden olyan volt, mint amikor

10 Ezer köszönet.

először beléptek. Csak a lepedő gyűrődései jelezték, hogy igenis léteztek. Hogy együtt éltek itt.

- Tíz napig - szólalt meg tétován.

Adrienn lassan becsukta az ajtót.

- Buona fortuna, carissimi!¹¹ - búcsúzott tőlük donna Maria, fonnyadt kezével végigsimítva arcukon. - Vi aspetta la vita.¹²

A nap már az égen volt, de a magas kőfalak között még hűvös pára terjengett. Fázósan siettek végig az állomáshoz vezető síkatoron. Lépteik élesen koppantak a kövezeten. A vonat pontosan érkezett, s pár perc múlva már indult is tovább. Egy üres fülkébe ültek. A falu nemsokára eltűnt a szemük elől. A tengert is már csak egyszer látták. Higanyosan fénylett a vörösen derengő napkorong alatt. A határ felé közeledve egyre nyugtalanabb lett. Mindaz, ami egyszerűnek és biztosnak tűnt addig, hirtelen bonyolulttá és bizonytalanná vált. Kiismerhetetlenné. Mi lesz velünk, visszhangzott benne. Beszélgetni akart Adriennel. Belekapaszkodni a hangjába, választ kapni kínzó kérdéseire. De félt megszólalni, nehogy elrontson mindent. Miközben magában viaskodott, a fülke megtelt utasokkal, s a bábeli hangzavarban, a tolakodó tekintetek hálójában már csak semmitmondó szavakat válthattak egymással.

A határon több órát vesztegeltek. Vámosok, határőrök kapaszkodtak föl a szerelvényre. Böröndjeikben turkáltak, földre szórták kagylóikat, gyanakodva lapozgatták útleveleiket. Utánuk egy szakasz katona járta végig a vagonokat, az arcokat vizslatták, káromkodtak. Bakancsaik alatt szilánkokra törtek a színes kagylók. Közben besötétedett, az óratorony reflektorai felgyúltak. A gyéren nőtt fűszálak szálkaként meredeztek a síkságot pásztázó fényben. Amikor továbbindultak, a szögesdrótkerítés felől mintha puskalövéseket hallottak volna. Aztán már csak az acélkerekek egyhangú csattogása hallatszott. Éjfél is elmúlt már. Útitársaik mocorogva aludtak körülöttük. A fülke pállott homályában váratlanul megszólalt Adrienn. Arra kérte, hogy tanuljon tovább. Hogy felvételizzen az egyetemre. Ez az egyetlen esélyed, hogy kitörj innen, hogy megvalósíthasd önmagadat, ismételte. Halkan beszélt, mintha csak magának. Hangja el-elcsuklott közben.

Igen, a lány végül mégiscsak kimondta azt, amire ő addig gondolni sem mert.

11 Sok szerencsét, kedveseim!

12 Vár rátok az élet.

- Hallgass az eszedre! - folytatta Adrienn. - Ha most rosszul döntesz, egész életedben bálni fogod.

- Rajtad kívül semmi sem érdekel - ölelte át. - Te tudod a legjobban, nélküled egy nagy nulla vagyok.

- Ne mondj ilyet! - vágott a szavába Adrienn a könnyeivel küszködve. Az út hátralevő részében többé nem szóltak egymáshoz.

Reggelre érkeztek meg. A lány járata pár perc múlva indult a közeli autóbusszállomásra. Sietve búcsúztak egymástól.

- Majd írok - fordult vissza Adrienn a busz lépcsőjéről. A hirtelen mozdulattól megingott, már-már a karjaiba zuhant, aztán visszanyerte az egyensúlyát, s eltűnt a busz belsejében.

Hiába várta, nem érkezett levél tőle. Naphosszat a szobájában ült, hol egyik, hol másik tankönyvben lapozgatott. Találomra, csakhogy az idő teljék, belekezdett egy-egy fejezetbe, de néhány oldal után unottan abbahagyta. Soha nem érezte még ilyen feleslegesnek magát. Hiába képzelte maga elé Adrienn, a valóság káprázata csak fokozta kínzó magányát. Aztán már nem bírta tovább, és felment a megyeszékhelyre. Nem tudta, hol lakik a lány, azok sem, akiket megkérdezett. Órákon át bolyongott a tömbházak szürke rengetegében, de sem a jó szerencse, sem a vak véletlen nem vezérelte elébe Adrienn. Helyette a lány apjával találkozott. Éppen kiszállt egy ezüstsínű Mercédészből a Megyei Bíróság épülete előtt.

- Beszélni szeretnék Adrienn-nel - szólította meg minden bátorságát összeszedve.

- A lányomhoz már semmi közöd - mondta kimért, már-már hivatalos hangon az elegáns, diplomatatáskás férfi, és felsietett a bejárathoz vezető, széles lépcsőn.

Utánaszaladt, könyörgött, porig alázkodott előtte, Adrienn apja azonban még csak szóra sem méltatta. Megsemmisülten nézte, mint lép be az üveges ajtón, és száll be a liftbe.

Mi történt, hol ronthatam el, gyötrődött napokon keresztül a tankönyveket félretéve. Aztán eszébe jutott a lány tanácsa. Mégis felvételizek, jelentette be a szüleinek. Az anyja és az apja megkönnyeb-bülten nézett össze. Még azt sem kérdezték, milyen szakra, csak menjen. Másnap már ott volt a neves egyetemi központban, ahova a környékbeli megyék végzős diákjai mentek szerencsét próbálni. Neki azonban esze ágában sem volt felvételizni. Csakis azért választotta ezt

a várost, mert úgy gondolta, hogy ott megtalálja Adrienn-t. Napokon át bolyongott, újra és újra végigböngészte a felvételizők listáit, de a lány neve egyiken sem szerepelt. A hazaindulása előtti estén egy belvárosi utcában összefutott Endivel.

- Na, mi van, szakított veled a kis csaj? - vigyorgott rá köszönés helyett.

- Honnan tudod? - kérdezett vissza önkéntelenül.

- Csak rád kell nézni, te rakás szerencsétlenség. Az ilyennel az csesz ki, aki csak akar.

Ahelyett, hogy behúzott volna egyet annak az öntelt alaknak, gyáván megfutamodott. Napokig visszhangzott benne Endi gúnyos megjegyzése. Azoknak a savként maró szavaknak köszönhetően, hogy végre összeszedte magát, s álmai romhalmazából föltápászkodva továbblépett. Tanulni kezdett, elszántan, konok kitartással, s az értelmetlen sorkatonai szolgálatot átvészelve sikeresen felvételizett a bölcsészkar olasz-magyar szakára. S ha már bejutott, nem adta alább. Odafigyelt az előadásokon, felkészült a szemináriumokra, szabad ideje nagy részét könyvtárban töltötte. Céltudatos munkájának köszönhetően valamennyi vizsgáján remekelt. Úgy érezte, más ember lett belőle: laza és magabiztos, aki szemrebbenés nélkül visszavágott, ha a helyzet úgy kívánta. Az aprócska, filigrán termetű, szőke lányok láttán azonban a szíve még hosszú hónapok múlva is fájdalmasan megdobbant. S amikor végre csajozni kezdett, a lányokban önkéntelenül Adrienn-t kereste. Az arcát, a mosolyát, testének tündéri báját. A talált hasonlóságok azonban csak töredékei, szánalmas árnyai voltak a vágyott valóság teljességének. S amikor egyik barátnője rövid, ezüstszőke hajáról kiderült, hogy páróka, felhagyott a lány keresésével. Egyikükkel sem érezte azt, amit Adrienn-nel. Pedig ezek a lányok mindenre kaphatóak voltak az ágyban, ráadásul ők kezdeményeztek mindig, nehogy azt gondolják róluk, hogy járatlanok a szexben. Csak ennyi az egész, kérdezte magától csalódottan, amikor először csinálta. Igen, csinálta. Mert nem igazi szeretkezések voltak ezek, hanem közönséges kefélek. Idővel Adrienn emléke fakulni kezdett benne. Néha már azt gondolta, mindaz, ami két és fél hónapig tartó kapcsolatuk során megtörtént velük, képzeletének játéka volt csupán. Talán Adrienn is. Az Endivel való újabb találkozója sem kavarta már föl. A Transsylvania Hotel

előtti átjárón vodkásüveget szorongatva, nagy kilengésekkel jött vele szemben.

- Szia - vetette oda könnyedén a tántorgó fiúnak. - Látom, jól megvagy. Bár a mozgásodon lehetne még egy kicsit finomítani.

Endi zavaros tekintettel meredt rá, majd egészen közel hajolt az arcához.

- Köd előttem, köd utánam, kicsi barátom - motyogta, kezét figyelmeztetően a magasba emelve, s eltántorgott mellette.

Endi talányos kijelentése hónapokkal később világosodott meg előtte, amikor fülébe jutott, hogy volt osztálytársát szökés közben agyonlőtték a zöld határon. Azt mondták, már csak pár lépést kellett volna megtennie, hogy eltűnjön az éjszaka sötétjében, amikor a reflektor fénye rávetült. A figyelmeztetés ellenére ment tovább. Állítólag egy egész géppisztolytárat kilőttek rá, hogy megállítsák. Úgy hírlett, még halálában is gúnyosan mosolygott, s az egyik föléje hajló határőr e túlvilági szemtelenség láttán esztét vesztve véres péppé rugdosta az arcát. Ő akkor már egy tanyasi iskolában tanított, magyaron kívül latint és testnevelést is, hogy meglegyen a kötelező óraszám. Olaszról szó sem lehetett. Ugye viccel, kolléga, még csak az hiányozna, hogy a dekadens nyugat romlott szellemiségével megfertőzze ezeket a jóra való parasztgyerekeket, somolygott ritkás bajusza alatt az igazgató, mikor első beszélgetésük során megjegyezte, hogy az olasz nyelv és irodalom a főszakja. Augusztus végén költözött ki arra az isten háta mögötti településre. A kultúrotthon mellett lakott, egy régi, megüresedett parasztházban, melynek fanyar birsalmallata anyai nagyanyja rozoga faházát juttatta eszébe. Kisgyerekként ott szerette meg a könyveket. A hajlott hátú, pókháló hajú öregasszony, akit a megsárgult fotográfiák tanúsága szerint tizenkilenc évesen a vármegye szépségkirálynőjének választottak, meséket olvasott neki. Mi is ott vagyunk bennük, általunk válnak hitelessé, mi pedig tovább élhetünk általuk, hajtogatta, s áttetszően kék szeme ilyenkor bepárásodott.

Zavaros hangokkal teli álmából visszazuhant a szoba üres csendjébe. Kezét kinyújtva önkéntelenül Adriennre kereste, de a lepedő érintetlenül fehérlett mellette. Órájára nézett. Tizenegy múlt. Ideje indulni, kászálódott föl a levendulavirágot illatozó ágyból. Fürdőnadrágot, fehér pólót vett magára. Az urnát és a levelet műanyagtáskába tette, föléje gyékényt, törülközőt, strandpapucset, mintha csak fürödni készülne.

Az udvaron senki sem volt. Kilépett a kapun, elindult a platánfákkal árnyalt terecske felé. A szökőkútnál megállt, a mohos medencének támaszkodva tétován nézte a levegőben szétcsillámló vízcseppeket. Aztán ment tovább, lassan, le a tenger ezüstösen lüktető tükre felé. A parton rikító napernyők alatt elhízott nők és férfiak heverték. Több százan lehettek. Hurkás testük zsirosan fénylett a vastagon rájuk kent napolajtól. Mások a sekély vízben áztatták magukat lomhán. Nem, ez így nem lesz jó, ment tovább. Pár száz méterrel arrébb végre talált egy néptelen partszakaszt. Itt voltunk az utolsó napon, nyilallt belé a felismerés. Azon a napon a mohó és irigy tekintetektől távol Adrienn meztelenre vetkőzött előtte a parton. Csak az aranyozott nyakláncot hagyta magán a lilán csillogó nőszírommal. Ma így akarok fürödni veled, nézett rá incselkedően. Hogy ne felejts el soha. A gyékényt az átforrósodott homokra terítette, végigfeküdt rajta, lehunyta a szemét. A pályakezdését követő hosszú évtizedekre gondolt. Átélté újra a pillanatot, amikor végre tudatosult benne, hogy nem tanárnak való. Hogy amit ő hivatástudatnak, a józan ész diadalának, az értelmes élet kiteljesedésének vélt, szánalmas önáltatás, értelmetlen erőlködés, kétségbeesett menekülési kísérlet volt csupán. Felmondása után a megye határán fekvő városkába költözött. Szülői örökségéből olcsón megvette egy Nyugat-Németországba kitelepedő szász család házát. Pár évig a helyi napilap szerkesztőségében dolgozott, majd könyvesbolti eladó lett. A forradalom kitörésekor fellángolt benne is a lelkesedés, a tenni akarás vágya. Amikor azonban rájött, hogy egy ravaszul megrendezett politikai játék statisztája volt csupán, amelyben ezek kiontott vérével hitelesítették a csalást, kialudt benne a láng. Az új rendszerben nem vitte sokra. A könyvesboltból ment nyugdíjba. Párkapcsolataiban sem volt szerencséje. Rövid ideig tartottak, felszínesek voltak. Ennyire futotta, tért tárgyilagosan napirendre mindenik végén, mintha ez lenne az élet természetes rendje. Emlékei, amint megelevenedtek, sorra el is halványultak, kikoptak belőle. Otthonossá alakított háza, ritka virágokkal teli kertje, gondosan összeválogatott könyvtára is mind a feledés ködébe veszett. Egyedül Adrienn alakja maradt meg élesen benne. A lányé, akiről egy életen át azt hitte, hogy megszűnt létezni a számára. Aki nélkül nulla maradt egész életében. *Adrienn, szerelmem*. A sziklás domboldal felől forgószél támadt. Föltápáskodott. Az urnát gyengéden

kiemelte a táskából, fedelét lecsavarta. A selymes tapintású hamut a levegőbe szórta. Az ezüstös porszemek elkerengtek a fényben. Mintha mázsás tehertől szabadult volna meg, megkönnyebbülten ült vissza a gyékényre. Teljesítette feladatát. Felbonthatta a levelet. Az ismerős kézírás láttán fájdalmasat dobbant a szíve.

„Szerelmem, ha eljut hozzád a levelem, kérlek, olvasd végig, akkor is, ha gyűlölsz, akkor is, ha már semmit sem érzel irántam. Aztán tégy a legjobb belátásod szerint. Megbízom benned. Rád bízom magamat. Az idő sürget. Igyekszem rövidre fogni. Az elején kezdem. Soha nem mondtam el neked, de már az első napon észrevettem, hogy belém estél. Hízelt a hiúságomnak, amint lopva figyeltél, amint bátortalanul felém mozdultál, hogy aztán riadtan menekülj előlem. A tekintetedből felém áramló csodálat fényénél szebbnek, kívánatosabbnak éreztem magam, mint valaha. Meg jobbnak is. Én lassan, fokozatosan szerettelek meg. A humorod, a fantáziád, a féltékenység, az öntudatlan sármod vett le a lábamról. Azelőtt soha nem éreztem ilyet, pedig jó néhány kapcsolaton túl voltam már. Ezért is megbocsájthatatlan, amit veled tettem. Megbocsájthatatlan, hogy nem beszéltem neked az álomról, melyet kislány korom óta hordoztam magamban. Azt hittem balgán, ha elmondom, nem fog beteljesülni soha. Azóta rájöttem, az álmaink azért vannak, hogy megosszuk azokkal, akik szeretnek minket. Csak így válhatnak valóra igazán. Az én álmom a tánc volt. Nap mint nap elképzelttem magam, amint a világ híres színpadain táncolva elkápráztatom a közönséget. Apám a befolyásos ismerősei révén elintézte, hogy érettségi után a párizsi konzervatórium táncművészeti szakára felvételizhessem. Akkor már veled jártam. Önfeledt boldogságod láttán szorongva gondoltam arra, hogy mi lesz velünk a nyári vakáció után. Vidámságot színleltem, hogy eltakarjam vele növekvő bánatomat. Igyekeztem én is önfeledtnek tűnni, veled örvedeni, felszabadultan játszani, mintha minden a legnagyobb rendben volna. Emlékszel még a sétáinkra, a közösen kitalált történeteinkre a Kornis Dániel utcában? A szombat esti diszkóra, Demis Roussos érzelmes dalára, mely a szerelem csodálatos hatalmáról szól? Éjszakánként aztán gyötrődtem, sírtam, kétségbeesetten kerestem a megoldást. Közben apám tudomására jutott, hogy veled járok. Figyelmeztetett, hogy egy bizonytalan kimenetelű diákszerelmem miatt kár féltározni a jól megtervezett jövőmet. A művészi hivatás különben is egész embert követel, a párodnak legjobb esetben is csak maradék jutna belőled, s ezt te sem akarnád, érvelt ördöngös ügyvédi logikával. Hosszas vívódás

után döntöttem. Azzal az olaszországi kirándulással akartalak kárpótolni. Apám kijárta neked is az útlevelet. Nem jószántából tette. Ahhoz túlságosan is rafinált, számító ember volt. Attól tartott, hogy ellenkező esetben mégiscsak téged választalak. Az a tíz együtt töltött nap abban a kis, tengerparti faluban életem legszebb időszaka volt. Bármit is híreszteltek rólam, akkor még szűz voltam. Anyám állandóan azzal tömte a fejem, hogy vigyázzak magamra. Hogy a szüzességem tartogassam a nászéjszakára. Meg aztán féltem, hogy elügyetlenkedjük, s teherbe esem. Viszont jól ismertem a testem, s te kitűnő, figyelmes tanítványnak bizonyultál. Soha többé nem éreztem azt a hullámokban rám törő gyönyört, azt a boldog megsemmisülést, amivel abban a régi ágyban megajándékoztál engem, pedig utána éveken át kerestem megszállottan, számolatlanul váltogatva a partnereim, de csak undor vagy kínzó hiányérzet maradt utánuk. Utolsó éjszaka, amikor te még mélyen aludtál, felébredtem, s amint a félhomályban derengő arcodat néztem, belém nyilallt, hogy mennyire egoista voltam. Hogy rútul kihasználtalak, becsaptalak téged. Abban a pillanatban már semmi sem számított rajtad kívül. Magamba akartalak fogadni, örökre hozzám láncolni. Aztán a pillanat varázsa szertefoszlott, belealudtam bánatomba, s a te aggódó szavaidra ébredtem fel hajnal felé. A párizsi diákélet, a táncpróbák, a fellépések kezdetben az újdonság izgalmával töltöttek el. Rengeteget dolgoztam, de egy idő után a lelkesedés lángja kialudt bennem. Rájöttem, hogy magamat is galádul becsaptam. Ekkor kezdtem el leveleket írni neked. Hogy mennyire hiányzol, hogy átkozottul megbántam a döntésemet, terveket szőttem, hogyan kezdhetnénk előlről, de egyetlen levelemre sem érkezett válasz. Több menekülttől is azt hallottam, hogy biztosan nem jutottak el hozzád. Ezzel vigasztalgtam magam sokáig. Közben egyre aggasztóbb hírek érkeztek hazulról. Apám befolyásos barátainak egy részét lecsukták. Őt kirúgták az ügyvédi kamarából. Nem mentem haza. Folytattam, ahogy tudtam. Amiről régebb azt hittem, hogy álmom beteljesülése lesz, a tánc, a szereplés rutinná, örömtelen feladattá silányult. Pontosan betanult, művészien előadott mozdulatok összessége lettem. Reflektorok fényében táncoló szép semmiség. A rendszerváltáskor egy segélyszállítmány kísérőjeként hazalátogattam, de hiába kérdezősködtem, senki sem hallott felőled. Visszamentem, éltem tovább hétköznapivá szürkült életemet. Miután kiöregedtem a színpadról, egy ideig művészeti tanácsadóként dolgoztam, majd nyugdíjaztak. A Szent Lázár Öregotthonról tavaly egy internetes hirdetésből szereztem tudomást.

Tetszett a nyugodt falusi környezet, a békés, rendezett öregkor gondolata, meg aztán titokban még mindig abban reménykedtem, hogy rád találok, s együtt tölthetjük életünk hátralevő részét, ha te is úgy akarod. Hogy hamarosan meghalok, nemrég közölte velem az öregotthon orvosa. Ez a levél az utolsó esélyem. Most, hogy leírtam mindezt, mintha mázsás tehertől szabadultam volna meg. Éjjél is elmúlt már, körülöttem csend van. Alszanak az öregotthon begyógyaszerezett lakói. Ideje elbúcsúznom tőled. Vigyázz rám! Örök szerelemmel: Adrienn”.

Szeme előtt a betűk szétrebbentek. Amint a boríték után nyúlt, hogy visszategye a papírlapot, egy nyaklánc hullott ki belőle. Egyből felismerte. Az apró, finoman kimunkált nőszírom lilán fénylett a homokban.

- A nyakláncom - riad meg Adrienn. - Még jó, hogy észrevettem. Csatold vissza, kérek.

Felkapja a földről a nyakláncot. A lány nyakára illeszti. Remeg a keze, nem boldogul a kapoccsal. Adrienn mosolyogva figyel, mint ügyetlenkedik. Meztelen teste forró, hajából friss samponillat árad. Végre sikerül összekapcsolnia a nyaklánc két végét.

- Még egy nyakláncal is alig boldogulsz, szerelmem. Mihez fogsz kezdeni akkor velem? - simul hozzá a lány incselkedően.

Aztán ellép tőle, hanyatt fekszik a gyékényen, széttárja combjait. Vágytól homályló tekintettel várja.

Alkonyat, 2013–2014 (70 x 95 cm, olaj, vászon)